

# MAJANDUSAASTA ARUANNE

**aruandeaasta algus:** 01.01.2016

**aruandeaasta lõpp:** 31.12.2016

**ärinimi:** Aktsiaselts PAKAR

**registrikood:** 10030427

**tänava/talu nimi,** Aruküla tee 9

**maja ja korteri number:**

**alevik:** Jüri alevik

**vald:** Rae vald

**maakond:** Harju maakond

**postisihnumber:** 75301

**telefon:** +372 5063876

**e-posti address:** pakar@hot.ee

## Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	4
Bilanss	4
Kasumiaruanne	5
Rahavoogude aruanne	6
Omakapitali muutuste aruanne	7
Raamatupidamise aastaaruande lisad	8
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	8
Lisa 2 Raha	9
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	10
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	10
Lisa 5 Varud	11
Lisa 6 Muud nõuded	11
Lisa 7 Kinnisvarainvesteeringud	11
Lisa 8 Materiaalsed põhivarad	12
Lisa 9 Bioloogilised varad	12
Lisa 10 Kapitalirent	13
Lisa 11 Laenukohustised	15
Lisa 12 Võlad ja ettemaksed	16
Lisa 13 Võlad töövõtjatele	16
Lisa 14 Muud võlad	16
Lisa 15 Tingimuslikud kohustised ja varad	17
Lisa 16 Sihtfinantseerimine	17
Lisa 17 Aktsiakapital	18
Lisa 18 Müügitulu	18
Lisa 19 Muud äritulud	18
Lisa 20 Kaubad, toore, materjal ja teenused	18
Lisa 21 Mitmesugused tegevuskulud	19
Lisa 22 Tööjõukulud	19
Lisa 23 Muud ärikulud	19
Lisa 24 Intressikulud	19
Lisa 25 Seotud osapooled	20
Aruande allkirjad	21
Vandeauditori aruanne	22

## Tegevusaruanne

AS PAKAR alustas tegevust 1992. aastal.

Firma põhitegevus on looma – ja taimekasvatussaaduste tootmine. Muude ärituludena laekuvad ettevõttele kuuluvate elamute korteriüürid, elektrienergia müügitulu, materiaalse põhivara müügikasum ja tulu PRIA sihtfinantseerimisest.

2016 aasta keskmine lüpsilehmade arv oli 264 ja kokku toodeti 2 263 tonni piima. 2015 aastal oli keskmine lüpsilehmade arv 269 ja kokku toodeti 2 045 tonni piima. Keskmine piimatoodang lehma kohta oli 2016 aastal 9 429 kg ja 2015 aastal 8 240 kg.

2016 aasta müügitulu oli 724 778 eurot, millest piima müügitulu 514 536 eurot moodustas 71%.

2015 aasta müügitulu oli 786 246 eurot, millest piima müügitulu 468 177 eurot moodustas 59,55%.

Piima keskmine müügihind nii 2016 kui ka 2015 aastal oli 230 EUR/tonn.

Taimekasvatussaaduste müügitulu 2016 aastal oli 66 008 eurot, mis moodustas 9,10% aruandeaasta müügitulust. Taimekasvatussaaduste müügituli eelmisel aastal oli 176 982 eurot, mis moodustas 22,50% aruandva aasta müügitulust. Taimekasvatussaaduste müügitulu vähenes, kuna 2016.a ei kasvatatud talirapsi ja suvirapsi saagikus jääb talirapsi saagikusele märgatavalt alla. Samuti oli 2016.a. teraviljade kasvuks ja koristuseks ebasoodsamad ilmastikuolud.

Aruandeaasta müügitulu noorloomadest 2016 aastal oli 86 037 eurot, mis moodustas 11,87% 2016 aasta müügitulust. Eelmisel aastal oli see 90 703 eurot, mis moodustas 11,54% 2015 aasta müügitulust.

Aruandeaastal osteti põllumaad: Mäepealse maaüksus (2,88 ha) maksumusega 11 000 eurot.

Aruandeperioodi keskmine töötajate arv oli 14. Kokku arvestati töötajatele töötasu 130 255 eurot ja tööjõukulu kokku oli 2016 aastal 167 928 eurot. Juhatajale makstud tasu oli 12 359 eurot.

AS PAKAR tähtsamad majandusnäitajad	2016	2015
Müügitulu	724 778	786 246
Tulu kasv	- 7,82	- 7,77
Ärikasum	27 027	75 168
Puhaskasum	5 581	53 976
Lühiajaliste kohustuste kattekordaja	1,16	0,96
Maksevõime kordaja	0,31	0,15
Võõrkapitali ja omakapitali suhe	0,06	0,08

Ettevõtte aktsiakapital on 2016 aasta lõpul 29 088 eurot varasema perioodi 29 048 euroga võrreldes. Aktsiakapitali suurendamine toimus rahalise sissemaksena, mille vajadus tekkis aktsiakapitali kroonidest eurodesse ümberarvestus.

Dividende aruandeperioodil ei makstud.

AS PAKAR nõukogu on kolme liikmeline, kellele AS § 326 alusel tasu ei maksta.

Ettevõtte on jätkusuutlik. Materiaalne baas on tootmiseks olemas või kasutuses.

Olulisi investeeringuid 2017 aastal ei planeerita.

Plaanis on:

1. Osta söödamikser maksumusega 26 900 eurot;
2. Osta põllu – ja metsamaad 12,59 ha maksumusega 25 000 eurot, tasutud ettemaks 2 500 eurot;
3. Säilitada lüpsilehmade arv ja piimatoodang olemasoleval tasemel.

## Raamatupidamise aastaaruanne

### Bilanss

(eurodes)

	31.12.2016	31.12.2015	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	2 156	1 874	2
Nõuded ja ettemaksud	114 276	61 842	3
Varud	95 218	71 111	5
Bioloogilised varad	223 356	263 629	9
<b>Kokku käibevarad</b>	<b>435 006</b>	<b>398 456</b>	
Põhivarad			
Kinnisvarainvesteeringud	132 093	132 093	7
Materiaalsed põhivarad	1 125 126	1 224 984	8
Bioloogilised varad	143 363	143 814	9
<b>Kokku põhivarad</b>	<b>1 400 582</b>	<b>1 500 891</b>	8,9
<b>Kokku varad</b>	<b>1 835 588</b>	<b>1 899 347</b>	
Kohustised ja omakapital			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Laenukohustised	83 542	159 507	11
Võlad ja ettemaksud	290 888	255 906	12
<b>Kokku lühiajalised kohustised</b>	<b>374 430</b>	<b>415 413</b>	
Pikaajalised kohustised			
Laenukohustised	84 914	113 311	11
<b>Kokku pikaajalised kohustised</b>	<b>84 914</b>	<b>113 311</b>	11
<b>Kokku kohustised</b>	<b>459 344</b>	<b>528 724</b>	
Omakapital			
Aktsiakapital nimiväärtuses	29 088	29 048	17
Kohustuslik reservkapital	6 391	6 391	
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	1 335 184	1 281 208	
Aruandeaasta kasum (kahjum)	5 581	53 976	
<b>Kokku omakapital</b>	<b>1 376 244</b>	<b>1 370 623</b>	
<b>Kokku kohustised ja omakapital</b>	<b>1 835 588</b>	<b>1 899 347</b>	

## Kasumiaruanne

(eurodes)

	2016	2015	Lisa nr
Müügitulu	724 778	786 246	18
Muud äritulud	130 001	142 200	19
Põllumajandusliku toodangu varude jääkide muutus	-1 462	4 306	5
Kasum (kahjum) bioloogilistelt varadelt	-40 255	4 406	9
Valmis- ja lõpetamata toodangu varude jääkide muutus	25 569	-16 140	
Kaubad, toore, materjal ja teenused	-404 332	-408 327	20
Mitmesugused tegevuskulud	-124 421	-130 316	21
Tööjõukulud	-167 928	-192 520	22
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-110 858	-113 459	8
Muud ärikulud	-4 065	-1 228	23
<b>Ärikasum (kahjum)</b>	<b>27 027</b>	<b>75 168</b>	
Intressikulud	-21 446	-21 019	24
Muud finantstulud ja -kulud	0	-173	
<b>Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist</b>	<b>5 581</b>	<b>53 976</b>	
<b>Aruandeaasta kasum (kahjum)</b>	<b>5 581</b>	<b>53 976</b>	

## Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2016	2015	Lisa nr
Rahavood äritegevusest			
Ärikasum (kahjum)	27 027	75 168	
Korrigeerimised			
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	110 858	113 459	8
<b>Kokku korrigeerimised</b>	<b>110 858</b>	<b>113 459</b>	
Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-52 416	-1 537	3
Varude muutus	-16 148	7 428	5
Äritegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	34 982	19 460	12
Makstud intressid	0	-173	
<b>Kokku rahavood äritegevusest</b>	<b>104 303</b>	<b>213 805</b>	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-11 000	-42 400	
Tasutud bioloogiliste varade soetamisel	-58 826	-59 277	9
Laekunud bioloogiliste varade müügist	89 897	48 675	9
<b>Kokku rahavood investeerimistegevusest</b>	<b>20 071</b>	<b>-53 002</b>	
Rahavood finantseerimistegevusest			
Saadud laenud	41 095	16 000	11
Saadud laenude tagasimaksed	-79 444	-89 449	11
Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed	-64 337	-66 835	10
Makstud intressid	-21 446	-21 019	24
Laekunud aktsiate või osade emiteerimisest	40	0	17
<b>Kokku rahavood finantseerimistegevusest</b>	<b>-124 092</b>	<b>-161 303</b>	
<b>Kokku rahavood</b>	<b>282</b>	<b>-500</b>	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	1 874	2 374	2
<b>Raha ja raha ekvivalentide muutus</b>	<b>282</b>	<b>-500</b>	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	2 156	1 874	2

## Omakapitali muutuste aruanne

(eurodes)

				<b>Kokku</b>
	Aksiakapital nimiväärtuses	Kohustuslik reservkapital	Jaotamata kasum (kahjum)	
<b>31.12.2014</b>	29 048	6 391	1 281 208	1 316 647
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	53 976	53 976
<b>31.12.2015</b>	29 048	6 391	1 335 184	1 370 623
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	5 581	5 581
Emiteeritud aktsiakapital	40	0	0	40
<b>31.12.2016</b>	29 088	6 391	1 340 765	1 376 244

# Raamatupidamise aastaaruande lisad

## Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

### Üldine informatsioon

AS PAKAR 2016.aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti Vabariigi hea raamatupidamistavaga. Hea raamatupidamistava põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid.

Raamatupidamise aastaaruande majandustehingud kirjendatakse soetusmaksumuse printsiibi kohaselt nende tekkimise momendil tegelikes väärtustes. Raamatupidamise aastaaruanne koostatakse tekkepõhise arvestusprintsiibi kohaselt.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

### Raha

Raha ja raha ekvivalentidena kajastatakse rahavoogude aruandes kassas olevat sularaha ja arvelduskontode jääke.

### Nõuded ja ettemaksud

Ostjatelt laekumata arved on on hinnatud bilansis lähtuvalt tõenäoliselt laekuvatest summadest. Nõuete hindamisel on on vaadeldud igat nõuet eraldi. Nõuded, mille kohta on teada, et nad on lootusetud, kantakse bilansist välja. Nõuded ostjatele ja muud nõuded kajastatakse soetusmaksumuses.

### Varud

Ostetud kaup müügiks võetakse arvele soetusmaksumuses. Arvestuses kasutatakse nii kaalutud keskmise kui ka FIFO meetodit.

Varud võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukuludest, tootmiskulutustest ja muudest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse.

### Varude soetusmaksumuse arvestuspõhimõtted

Varude ostukulutused sisaldavad lisaks ostuhinnale varude ostuga kaasnevat tollimaksu, muid mittetagastatavaid makse ja varude soetamisega otseselt seotud transpordikulutusi.

### Bioloogilised varad

Bioloogilised varad ja põllumajanduslik toodang on ettevõttes hinnatud õiglasele väärtusele, millest on maha arvatud hinnangulised müügikulutused. Kajastatakse bilansipäeval ettevõttele kuuluvad bioloogilised varad ja põllumajanduslik toodang, mis on:

- ettevõtte poolt kontrollitavad
- mille puhul on tõenäoline, et ettevõtte saab vara kasutamisest tulevikus majanduslikku kasu
- vara õiglase väärtus või soetusmaksumus on usaldusväärset hinnatav

B8ioloogilise vara ja põllumajandusliku toodangu esmasest arvelevõtmisest õiglases väärtuses ja hilisemast õiglase väärtuse muutusest tulenevad kasumid ja kahjumid kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes kirjetel kasum/kahjum bioloogilistelt varadelt.

### Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteeringuna kajastatakse kinnisvaraobjekte ( maa, hoone), mida firma hoiab omanikuna renditulu teenimise või turuväärtuse kasvu eesmärgil ja mida ei kasutata enda majandustegevuses. Kinnisvarainvesteering võetakse bilansis algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis sisaldab ka soetamisega otseselt seonduvaid tehingutasusid (s.o notaritasud, riigilõivud, nõustajatele makstud tasud ja muud kulutused, ilma milleta ei oleks ostutehing tõenäoliselt aset leidnud).

Kinnisvarainvesteeringuid kajastatakse soetusmaksumuse printsiibil. Kortereid ei amortiseerita.

### Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Põhivarana on bilansis kajastatud varad maksumusega üle 2000 euro, v.a. põhikarja loomad ning ARK registreeritud masinad ja kasutusajaga üle 1 aasta.

Materiaalne põhivara võetakse arvele soetusmaksumuses, mis koosneb vara maksumusest ja kasutuselevõtmist võimaldavatest väljaminekutest. Oma tarbeks valmistatud põhivara võetakse arvele soetusmaksumuses. Põhikarja loomad hinnatakse turul kujunenud hinnatasemest lähtuvalt.

Põhivara amortiseeritakse lineaarsel meetodil, lähtudes kasulikust tööeest.Kasutusel on järgmised amortisatsiooninormid:



- masinad, seadmed, rajatised 5 - 10% aastas
- tootmishooned 4% aastas

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik vara omandamisega seonduvad riskid kanduvad üle ettevõttele.

Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Ettevõtte, kui rentnik, kajastab kapitalirendi tingimustel renditud põhivara bilansis põhivarana ja kohustusena vara õiglase väärtuse summas või rendisumma miinimumsumma nüüdisväärtuses, olenevalt sellest, kumb on madalam. Rendileandjale makstavad tasud jagunevad põhiosa tagasimakseteks ja finantskuluks. Finantskulu jaotub kogu rendiperioodile. Kapitalirendi tingimuste kohaselt renditavat põhivara amortiseeritakse samade amortisatsioonipõhimõtete alusel, nagu sama tüüpi vara, mis ettevõtte on soetanud.

**Põhivarade arvelevõtmise alampiir** 2 000 eurot

#### **Sihtfinantseerimine**

Sihtfinantseerimine on Põllumajanduse Registre ja Informatsiooni Ameti (edaspidi PRIA) kaudu makstavad põllumajandusliku tegevusega seotud toetused.

2016 aastal maksti aktsiaseltsile PAKAR tegevuskulude toetust, mille saamise põhitingimused on kehtestatud Euroopa Liidu ja Eesti Vabariigi seaduste ning seadusandlike aktidega.

2016.a. varade sihtfinantseerimise toetust ei taotletud ning varasematest perioodidest aktsiaseltsil PAKAR aruandekohustus sihtfinantseerimistoetuste osas puudub.

#### **Kohustuslik reservkapital**

Kohustuslik reservkapital aktsiaseltsis PAKAR peab olema minimaalselt 10% aktsiakapitalist. Kohustuslikku reservkapitali võib kasutada fondiemissiooniks ja aktsiakapitali suurendamiseks, sellest ei tohi teha väljamakseid aktsionäridele.

#### **Seotud osapooled**

Seotud osapooltes on kajastatud tegevjuhile aruandeaastal arvestatud töötasu.

Aktsiaseltsi nõukogu liikmetele juhtimistasu ei ole makstud ega osutatud muid soodustusi. Samuti ei ole teostatud nõukogu liikmetega muid äritehinguid.

## **Lisa 2 Raha**

(eurodes)

	<b>31.12.2016</b>	<b>31.12.2015</b>
Kassa	318	342
Swedbank AS	293	631
SEB Pank	1 545	901
<b>Kokku raha</b>	<b>2 156</b>	<b>1 874</b>

### Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed (eurodes)

	31.12.2016	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	101 572	101 572	
Ostjatelt laekumata arved	101 572	101 572	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	18	18	4
Muud nõuded	9 916	9 916	
Viitlaekumised	9 916	9 916	6
Ettemaksed	2 770	2 770	
Muud makstud ettemaksed	2 770	2 770	
<b>Kokku nõuded ja ettemaksed</b>	<b>114 276</b>	<b>114 276</b>	
	31.12.2015	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	55 035	55 035	
Ostjatelt laekumata arved	55 035	55 035	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	7	7	4
Muud nõuded	6 800	6 800	
Viitlaekumised	6 800	6 800	6
<b>Kokku nõuded ja ettemaksed</b>	<b>61 842</b>	<b>61 842</b>	

### Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad (eurodes)

	31.12.2016		31.12.2015	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Ettevõtte tulumaks	0	262	0	0
Käibemaks	0	20 152	0	5 802
Üksikisiku tulumaks	0	4 283	0	6 018
Erisoodustuse tulumaks	0	0	0	1
Sotsiaalmaks	0	9 695	0	9 571
Kohustuslik kogumispension	0	355	0	402
Töötuskindlustusmaksed	0	647	0	634
Maamaks	0	164	0	0
Intress	0	239	0	0
Muud maksude ettemaksed ja maksuvõlad	18	1 445	7	758
<b>Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad</b>	<b>18</b>	<b>37 242</b>	<b>7</b>	<b>23 186</b>

## Lisa 5 Varud

(eurodes)

	31.12.2016	31.12.2015
Tooraine ja materjal	15 409	16 871
Lõpetamata toodang	79 809	54 240
<b>Kokku varud</b>	<b>95 218</b>	<b>71 111</b>

## Lisa 6 Muud nõuded

(eurodes)

	31.12.2016	12 kuu jooksul
Viitlaekumised	9 916	9 916
<b>Kokku muud nõuded</b>	<b>9 916</b>	<b>9 916</b>
	31.12.2015	12 kuu jooksul
Viitlaekumised	6 800	6 800
<b>Kokku muud nõuded</b>	<b>6 800</b>	<b>6 800</b>

## Lisa 7 Kinnisvarainvesteeringud

(eurodes)

Soetusmaksumuse meetod		
	Ehitised	Kokku
<b>31.12.2014</b>		
Soetusmaksumus	132 093	132 093
Akumuleeritud kulum	0	0
<b>Jääkmaksumus</b>	<b>132 093</b>	<b>132 093</b>
<b>31.12.2015</b>		
Soetusmaksumus	132 093	132 093
Akumuleeritud kulum	0	0
<b>Jääkmaksumus</b>	<b>132 093</b>	<b>132 093</b>
<b>31.12.2016</b>		
Soetusmaksumus	132 093	132 093
Akumuleeritud kulum	0	0
<b>Jääkmaksumus</b>	<b>132 093</b>	<b>132 093</b>

	2016	2015
Kinnisvarainvesteeringutelt teenitud renditulu	1 353	923

## Lisa 8 Materiaalsed põhivarad

(eurodes)

	Maa	Ehitised			Kokku
			Muud masinad ja seadmed	Masinad ja seadmed	
<b>31.12.2014</b>					
Soetusmaksumus	119 957	1 336 366	1 877 700	1 877 700	3 334 023
Akumuleeritud kulum	0	-570 172	-1 596 808	-1 596 808	-2 166 980
<b>Jääkmaksumus</b>	119 957	766 194	280 892	280 892	1 167 043
Ostud ja parendused	0	0	171 400	171 400	171 400
Muud ostud ja parendused			171 400	171 400	171 400
Amortisatsioonikulu	0	-53 270	-60 189	-60 189	-113 459
<b>31.12.2015</b>					
Soetusmaksumus	119 957	1 336 366	2 049 100	2 049 100	3 505 423
Akumuleeritud kulum	0	-623 442	-1 656 997	-1 656 997	-2 280 439
<b>Jääkmaksumus</b>	119 957	712 924	392 103	392 103	1 224 984
Ostud ja parendused	11 000	0	0	0	11 000
Maa ja varem kasutusel olnud ehitiste ost	11 000	0			11 000
Amortisatsioonikulu	0	-53 260	-57 598	-57 598	-110 858
<b>31.12.2016</b>					
Soetusmaksumus	130 957	1 336 366	2 023 810	2 023 810	3 491 133
Akumuleeritud kulum	0	-676 702	-1 689 305	-1 689 305	-2 366 007
<b>Jääkmaksumus</b>	130 957	659 664	334 505	334 505	1 125 126

## Lisa 9 Bioloogilised varad

(eurodes)

Õiglase väärtuse meetod

Käibevarad			Kokku
	Loomsed varad	Vili	
<b>31.12.2014</b>	119 272	139 951	259 223
Soetused	0	335 974	335 974
Müügid	-56 820	-176 982	-233 802
Põllumajandusliku toodangu saamisest tulenev väärtuse vähenemine	-40 902	-158 470	-199 372
Juurdekasvust tingitud väärtuse suurenemine	101 606	0	101 606
<b>31.12.2015</b>	123 156	140 473	263 629
Soetused	0	254 075	254 075
Müügid	-50 172	-66 008	-116 180
Põllumajandusliku toodangu saamisest tulenev väärtuse vähenemine	-67 446	-206 659	-274 105
Juurdekasvust tingitud väärtuse suurenemine	95 937	0	95 937
<b>31.12.2016</b>	101 475	121 881	223 356
<b>Põhivarad</b>			
Põhivarad			Kokku
	Loomsed varad	Vili	
<b>31.12.2014</b>	133 212	0	133 212
Soetused	63 221	0	63 221
Müügid	-52 619	0	-52 619
<b>31.12.2015</b>	143 814	0	143 814
Müügid	-73 752	0	-73 752
Juurdekasvust tingitud väärtuse suurenemine	73 301	0	73 301
<b>31.12.2016</b>	143 363	0	143 363
<b>Müüdnud bioloogilised varad põhivarade müügihindades</b>			
		<b>2016</b>	<b>2015</b>
Loomsed varad		57 119	48 675
<b>Kokku</b>		<b>57 119</b>	<b>48 675</b>

## Lisa 10 Kapitalirent (eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	31.12.2016	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi	
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul
Liisinguleping 201403577	4 170	4 170	0
Liisinguleping 01176868L	7 511	7 511	0
Liisinguleping 01176869L	1 532	1 532	0
Liisinguleping 201424068	100 098	15 184	84 914
<b>Kapitalirendikohustised kokku</b>	113 311	28 397	84 914

  

	31.12.2015	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi	
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul
Liisinguleping 201403577	20 297	16 127	4 170
Liisinguleping 01176868L	36 707	29 196	7 511
Liisinguleping 01176869L	6 938	5 406	1 532
Liisinguleping 201424068	115 382	15 284	100 098
<b>Kapitalirendikohustised kokku</b>	179 324	66 013	113 311

Renditud varade bilansiline jääkmaksumus		
	31.12.2016	31.12.2015
Masinad ja seadmed	247 957	280 115
<b>Kokku</b>	<b>247 957</b>	<b>280 115</b>

## Lisa 11 Laenukohustised (eurodes)

	31.12.2016	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta		
Lühiajalised laenud						
Agriland OÜ	14 450	14 450			0	
Hansaviimistluse OÜ	38 895	38 895			7	
Endel Albin	1 800	1 800			0	
<b>Lühiajalised laenud kokku</b>	55 145	55 145				
<b>Kapitalirendikohustised kokku</b>	113 311	28 397	84 914			10
<b>Laenukohustised kokku</b>	168 456	83 542	84 914			
	31.12.2015	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi			Intressimäär	Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta		
Lühiajalised laenud						
Agriland OÜ	15 000	15 000				
Endel Albin	1 000	1 000				
<b>Lühiajalised laenud kokku</b>	16 000	16 000				
Pikaajalised laenud						
Robotlauda ehituslaen	77 494	77 494	0			
<b>Pikaajalised laenud kokku</b>	77 494	77 494	0			
<b>Kapitalirendikohustised kokku</b>	179 324	66 013	113 311			10
<b>Laenukohustised kokku</b>	272 818	159 507	113 311	0		

Tagatiseks panditud varade bilansiline (jäak)maksumus		
	31.12.2016	31.12.2015
Maa	862 807	862 807
Ehitised	415 456	415 456
<b>Kokku</b>	<b>1 278 263</b>	<b>1 278 263</b>

## Lisa 12 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2016	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	155 818	155 818	
Võlad töövõtjatele	63 128	63 128	13
Maksuvõlad	37 242	37 242	4
Muud võlad	34 700	34 700	14
Intressivõlad	394	394	14
Muud viitvõlad	34 306	34 306	14
<b>Kokku võlad ja ettemaksed</b>	<b>290 888</b>	<b>290 888</b>	
	31.12.2015	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	147 125	147 125	
Võlad töövõtjatele	56 697	56 697	13
Maksuvõlad	23 186	23 186	4
Muud võlad	28 898	28 898	14
Muud viitvõlad	28 898	28 898	14
<b>Kokku võlad ja ettemaksed</b>	<b>255 906</b>	<b>255 906</b>	

## Lisa 13 Võlad töövõtjatele

(eurodes)

	31.12.2016	31.12.2015
Puhkusetasude kohustis	9 044	15 397
Välja maksmata töötasud	54 084	41 300
<b>Kokku võlad töövõtjatele</b>	<b>63 128</b>	<b>56 697</b>

## Lisa 14 Muud võlad

(eurodes)

	31.12.2016	12 kuu jooksul
Intressivõlad	394	394
Muud viitvõlad	34 306	34 306
<b>Kokku muud võlad</b>	<b>34 700</b>	<b>34 700</b>
	31.12.2015	12 kuu jooksul
Muud viitvõlad	28 898	28 898
<b>Kokku muud võlad</b>	<b>28 898</b>	<b>28 898</b>



## Lisa 15 Tingimuslikud kohustised ja varad (eurodes)

	31.12.2016	31.12.2015
Tingimuslikud kohustised		
Võimalikud dividendid	1 072 612	1 068 147
Tulumaksukohustus võimalikelt dividendidelt	268 153	267 037
<b>Kokku tingimuslikud kohustised</b>	<b>1 340 765</b>	<b>1 335 184</b>

## Lisa 16 Sihtfinantseerimine (eurodes)

### Varad bruto soetusmaksumuses

	Saadud	Tulu
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks		
ÜPT põhimakse	64 646	-64 646
Piimatootja erakorraline abi	21 112	-21 112
Loomakasvatussektori erakorraline toetus, piimalehm, EU	16 618	-16 618
Loomakasvatussektori erakorraline toetus, piimalehm	6 593	-6 593
Rohestamise otsetoetus	29 384	-29 384
<b>Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks</b>	<b>138 353</b>	<b>-138 353</b>
<b>Kokku sihtfinantseerimine</b>	<b>138 353</b>	<b>-138 353</b>
Sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks		
Kliimat ja keskkonda säästvate põllumajandustavade toetus	20 432	-20 432
ÜPT põhimakse	66 121	-66 121
Loomade heaolu toetus	923	-923
Loomakasvatussektori põllumajandustootja erakorraline toetus, piimalehm	11 722	-11 722
Keskkonnasõbralik majandamine	18 859	-18 859
Piirkondlik mullakaitse toetus	3 268	-3 268
<b>Kokku sihtfinantseerimine põhivarade soetamiseks</b>	<b>121 325</b>	<b>-121 325</b>
<b>Kokku sihtfinantseerimine</b>	<b>121 325</b>	<b>-121 325</b>

## Lisa 17 Aktsiakapital

(eurodes)

	31.12.2016	31.12.2015
Aktsiakapital	29 088	29 048
Aktsiate arv (tk)	4 545	4 545
Aktsiate nimiväärtus	6	6

## Lisa 18 Müügitulu

(eurodes)

	2016	2015
Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes		
Müük Euroopa Liidu riikidele		
Eesti	724 778	786 246
<b>Müük Euroopa Liidu riikidele, kokku</b>	<b>724 778</b>	<b>786 246</b>
<b>Kokku müügitulu</b>	<b>724 778</b>	<b>786 246</b>
Müügitulu tegevusalade lõikes		
Toorpiim	514 536	468 177
Noorloomad ja vasikad	86 037	90 703
Taimekasvatussaadused	66 008	176 982
Põhikarja loomade müük	57 119	48 675
Muu	1 078	1 709
<b>Kokku müügitulu</b>	<b>724 778</b>	<b>786 246</b>

## Lisa 19 Muud äritulud

(eurodes)

	2016	2015	Lisa nr
Tulu sihtfinantseerimisest	121 325	138 353	16
Rendi- ja üüritulu	1 353	923	
Laekumised elektrienergia edasimüügist	7 323	2 924	
<b>Kokku muud äritulud</b>	<b>130 001</b>	<b>142 200</b>	

## Lisa 20 Kaubad, toore, materjal ja teenused

(eurodes)

	2016	2015
Tooraine ja materjal	404 332	408 327
<b>Kokku kaubad, toore, materjal ja teenused</b>	<b>404 332</b>	<b>408 327</b>

## Lisa 21 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2016	2015
Maarent	30 184	27 187
Üür ja rent	1 937	1 937
<b>Energia</b>	<b>71 800</b>	<b>85 171</b>
Elektrienergia	31 364	30 275
Kütus	40 436	54 896
Mitmesugused bürookulud	6 098	3 265
Riiklikud ja kohalikud maksud	7 274	7 163
Kindlustusmaksed	3 686	3 986
Muud	3 442	1 607
<b>Kokku mitmesugused tegevuskulud</b>	<b>124 421</b>	<b>130 316</b>

## Lisa 22 Tööjõukulud

(eurodes)

	2016	2015
Palgakulu	130 255	137 645
Sotsiaalmaksud	44 026	48 806
Puhkusereservi muutus	-6 353	6 069
<b>Kokku tööjõukulud</b>	<b>167 928</b>	<b>192 520</b>
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	14	15

## Lisa 23 Muud ärikulud

(eurodes)

	2016	2015
Riiklike maksude intress	4 065	1 228
<b>Kokku muud ärikulud</b>	<b>4 065</b>	<b>1 228</b>

## Lisa 24 Intressikulud

(eurodes)

	2016	2015
Intressikulu laenuidelt	6 444	5 686
Intressikulu kapitalirendilt	6 437	5 679
Tarnijad	8 565	9 654
<b>Kokku intressikulud</b>	<b>21 446</b>	<b>21 019</b>

## Lisa 25 Seotud osapooled

(eurodes)

### Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

	31.12.2016	31.12.2015
	Kohustised	Kohustised
Endel Albin	1 800	1 000

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused	2016	2015
Arvestatud tasu	12 359	11 472

# Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 03.02.2017

**Aksiaselts PAKAR (registrikood: 10030427) 01.01.2016 - 31.12.2016 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:**

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
ENDEL ALBIN	Juhatuse liige	03.02.2017

# SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Aktsiaseltsi PAKAR üldkoosolekule

## Arvamus

Oleme auditeerinud Aktsiaseltsi PAKAR (ettevõtte) raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2016.aastal ning kasumiaruannet, rahavoogude aruannet ja omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistest osades õiglaselt ettevõtte finantsseisundit seisuga 31.12.2016.aastal ning sellel kuupäeval lõppenud aasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga.

## Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Me oleme ettevõtet sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperдите eetikakoodeksiga (Eesti) (eetikakoodeks (EE)), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt eetikakoodeksi (EE) nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusel.

## Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet.

Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon oluliselt lahkneb raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

## Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad ettevõtte raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

## Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamus. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduuri vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusel. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, väaresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvas sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamusel avaldamiseks ettevõtte sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust ettevõtte suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtkonna vandeauditori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamus. Meie järeldused põhinevad vandeauditori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruande esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

Digitaalselt allkirjastatud:

Kaja Riisenberg

Vandeauditori number: 157

Osauhing Roland

Auditiorettevõtja tegevusloa number: 36

Saku Harju maakond 75501

07.02.2017.aastal

## Audiitorite digitaalallkirjad

Aksiaselts PAKAR (registrikood: 10030427) 01.01.2016 - 31.12.2016 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
KAJA RIISENBERG	Vandeaudiitor	07.02.2017

## Kasumi jaotamise ettepanek

(eurodes)

	31.12.2016
Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)	1 335 184
Aruandeaasta kasum (kahjum)	5 581
<b>Kokku</b>	<b>1 340 765</b>



## Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Piimakarjakasvatus	01411	657692	90.74%	Jah
Teravilja- (v.a riis) ja kaunviljakasvatus; õlitaimeseemnete kasvatus	01111	66008	9.11%	Ei
Veekogumine, -töötlus ja -varustus	36001	1078	0.15%	Ei

## Sidevahendid

Liik	Sisu
Mobiiltelefon	+372 5063876
E-posti aadress	pakar@hot.ee